

Лещенко Анна. Тематическая структура нарратива: когнитивное измерение. Посвящено аналізу тематическої структури нарратива, которую рассматривают как ментальную модель, схему или структуру, конструируемую адресатом в рамках когнитивного процесса понимания текста. Повествовательный акт идентифицируют как деятельность, в основании которой лежит концептуализация иерархической структуры повествуемой истории. Особое внимание уделено анализу существующих тематических моделей нарратива, которые фокусируются на понимании темы как жанровой когнитивной структуры, активируемой действиями, происходящими в фикциональном мире. Современные концепции нарратива учитывают наличие определенных тематических доминант, которые формируют его общую тематическую структуру и влияют на динамику разворачивания событий и возможный характер развязки. Изучение содержательных аспектов нарративной структуры должно сопровождаться анализом ее формальных аспектов, способствуя тем самым построению универсальной модели нарратива, структурные принципы которой будут соответствовать как общим критериям нарративности, так и требованиям жанровой специфики повествования. Кроме того, построение такой модели требует привлечения к анализу фактора читателя, поскольку именно потенциальные стратегии обработки и понимания нарративного текста читателем определяют изначальную конфигурацию текстовой структуры, создаваемой автором.

Ключевые слова: нарративная структура, тема, тематическая модель, когнитивный, актант, ситуационная модель.

Leshchenko Hanna. Thematic Structure of Narrative: Cognitive Dimension. The article centres on the analysis of thematic narrative structure, which is conceptualized as a mental model, a schema or a structure, construing by the addressee within the cognitive process of text comprehension. The act of narration is identified as the activity based on the conceptualization of the hierarchical structure of the story narrated. Special attention is given to the analysis of the existing thematic models which are focused on the theme as a generic cognitive structure, activated by the actions in fictional world. Modern narrative theories take into account the definite thematic dominants forming its general thematic structure and influencing the dynamics of the narrative events and the possible character of final resolution. The research of the content aspects of the narrative structure should be accompanied by the analysis of its formal aspects, facilitating the constructing of the universal narrative model. The structural principles of such a model ought to correlate with general criteria of narrativity as well as generic constraints of the narrative. Besides, while model constructing the reader's factor should also be involved as the narrative configuration is actually defined by the reader's strategies of processing and text comprehension.

Key words: narrative structure, theme, thematic model, cognitive, actant, situational model.

УДК 37.811.111:004

Юрій Линник

СТРУКТУРНІ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ОНЛАЙН-РЕСУРСУ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ BBC LEARNING ENGLISH

Розглянуто структуру та функції онлайн-ресурсу для вивчення англійської мови BBC Learning English. Проаналізовано зміст кожного з розділів ресурсу, звернуто увагу на актуальні та цікаві дидактичні матеріали, методичні напрацювання тощо, які можуть бути використані і викладачами, і студентами. Встановлено, що онлайн-ресурс для вивчення англійської мови BBC Learning English об'єднує аудіо-, відеофайли, онлайн-сервіси, які містять файли для завантаження. Крім того, наявні граматичні та лексичні завдання й тести розміщені відповідно до рівня знань. Веб-ресурс BBC Learning English є ефективним знаряддям для удосконалення знань з англійської мови, сприяє формуванню комунікативної іншомовної компетенції, необхідної для успішної соціалізації та самореалізації, а також оволодінню знаннями про соціокультурну специфіку країни, мова якої вивчається.

Ключові слова: онлайн-ресурси, англійська мова, структура та функції BBC Learning English.

Постановка наукової проблеми та її значення. На сьогодні у мережі Інтернет існує велика кількість веб-ресурсів, спроектованих для вивчення англійської мови. Їх використання відкриває широкі перспективи, оскільки вони допомагають викладачеві ввести студентів у мовне

середовище, організувати аудиторну та самостійну навчальну роботу по-новому. Водночас перед викладачем постає низка дидактичних і методичних проблем, пов'язаних, передусім, із такими чинниками, як: недостатній рівень дослідження теоретичних і практичних можливостей використання тих чи тих спеціалізованих веб-сайтів у вирішенні практичних завдань іншомовної освіти, а також недостатня обізнаність викладачів і студентів у принципах організації таких ресурсів, якості їх змістового наповнення та функціональних можливостях.

Аналіз досліджень із цієї проблеми. Проблеми використання веб-сайтів та інших служб та сервісів мережі Інтернет у процесі вивчення англійської мови розглядали такі дослідники: С. Ващенко, Н. Лихошвед, М. Сайко [1] (медіа-бібліотеки), І. Карпа (соціальна мережа Facebook) [3], І. Грігченко [2], І. Костенко (різні служби та сервіси мережі Інтернет) [4]. Особливої уваги заслуговують онлайн-курси для вивчення англійської мови. Отримуючи суттєве фінансування та постійну підтримку від міжнародних організацій, їх розробляють професійні педагоги, психологи та веб-дизайнери. Інтернет дав можливість зробити їх відкритими й доступними кожному. Проте досі не досліджено всіх потенційних можливостей онлайн-ресурсів для вивчення англійської мови, що зумовило **актуальність** нашого дослідження та визначило його **мету** – проаналізувати структуру, зміст, функціональні та дидактичні можливості інтернет-ресурсу для вивчення англійської мови на матеріалі BBC Learning English.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Одним із пріоритетів розвитку нашої держави є вивчення англійської мови та інтернет-технологій, які стали невід'ємною частиною навчальної діяльності і викладача, і студента. Глобальна мережа Інтернет пропонує своїм користувачам різноманіття інформації та ресурсів: веб-сайти, соціальні мережі, вікі-проекти, месенджери тощо. Прикладом одного з найпотужніших веб-ресурсів для вивчення англійської мови є сервіс BBC Learning English [5], який є дочірнім сайтом міжнародного порталу новин BBC News (Рис. 1). Аналіз обраного нами інтернет-ресурсу доцільно розпочати з його структури. Загалом, BBC Learning English складається з двох основних розділів, кожен із яких спрямований на вивчення певного аспекту мови.

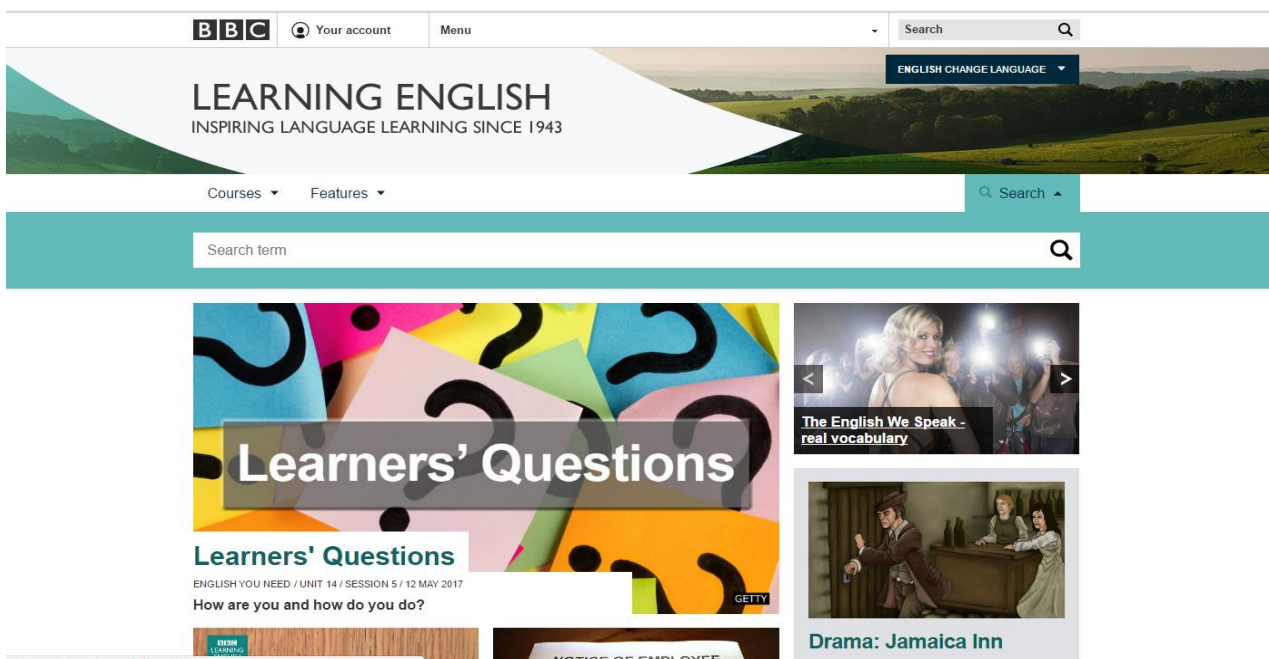

Рисунок 1. Інтерфейс програми BBCLearningEnglish

Перший розділ під назвою “Course” складається з семи курсів (Рис. 2):

- *English You Need;*
- *Towards Advanced;*
- *Upper-intermediate;*
- *Intermediate;*

- Lower-intermediate;
- English My Way
- Shakespeare Speech.

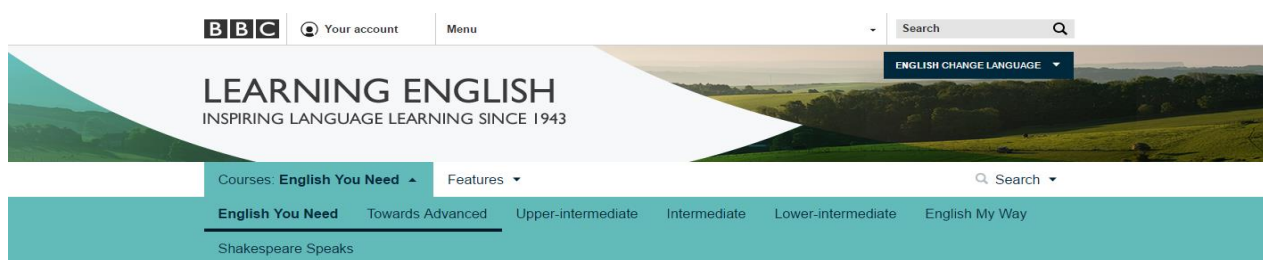

Рисунок 2. Курси BBC Learning English

“English you need” допоможе поліпшити здатність розуміти і використовувати англійську мову в повсякденному житті (Рис 3).

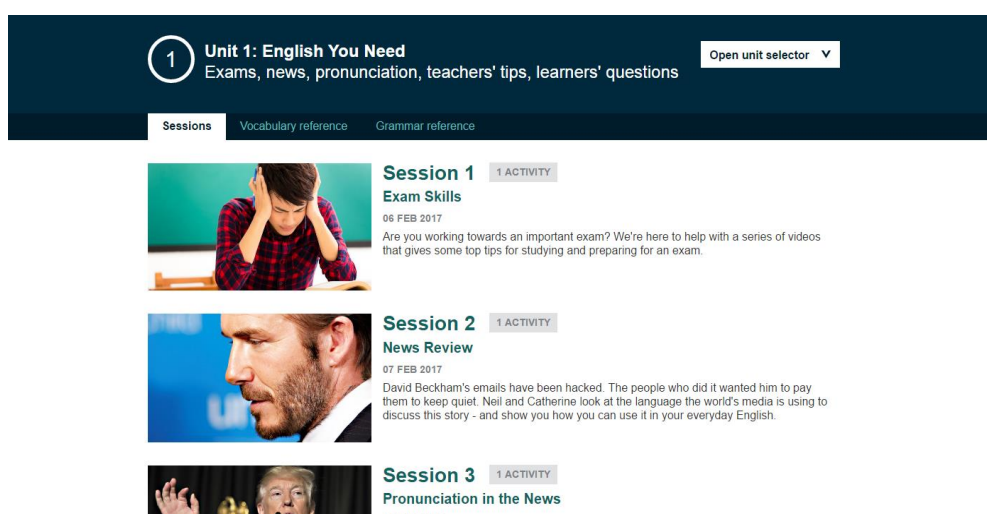

Рисунок 3. Розділ “English you need”

“Towards Advanced” призначений для осіб із високим рівнем знань. У розділі “English Masterclass” можна ознайомитися з випадками використання окремих слів і словосполучень у новинах, газетних заголовках і статтях (Рис. 4).

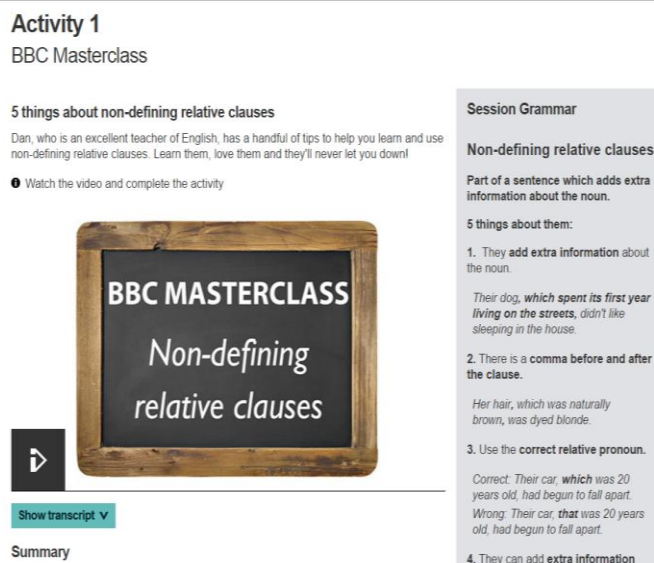

Рисунок 4. Розділ “BBCMasterclass”

“Upper-intermediate” містить відеоролики і завдання для осіб із рівнем C1. Курс складається з тридцяти розділів, у кожному з яких – по п’ять підрозділів: BBC English Class, News Review, Lingohack, Stop Saying, Drama: The White Elephant.

“Lower-intermediate” складається з модулів, які підпорядковані певній тематиці. Цей курс допомагає удосконалити граматичні та лексичні навички на визначену тему.

“English My Way” містить низку відеороликів і різноманітних завдань до них. Курс складається з чотирьох розділів, де можна засвоїти незнайомі слова, дивитися відео, обговорити проблеми, запам’ятати деякі корисні фрази та грати в ігри (Рис. 5).

Рисунок 5. Курс “English My Way”

“Shakespeare Speech” пояснює значення і використання добре відомих сучасних англійських виразів, узятих із творів Шекспіра. Зокрема:

- The world’s mine oyster;*
- A tower of strength;*
- In a pickle;*
- All that glisters is not gold;*
- As dead as a doornail.*

Розглянемо докладніше курс “English You Need”. Він складається з п’яти занять (Sessions):

Session 1. “Exam Skills” містить рекомендації щодо підготовки до іспитів, відеоролик і тест (Рис. 6).

Рисунок 6. Тест

Session 2. “News Reviews” навчає, як розуміти мову заголовків, узятих із газетних повідомлень. У цьому занятті подано відеоролик, у якому здійснюється розширений аналіз повідомлень, узятих із новин, а також ключові слова й тест (Рис 7).

Activity 1

News Review

Beckham's email hacked

David Beckham's emails have been hacked – and they appear to show that the former footballer was very angry about not being given the title 'Sir'. The hackers demanded money to keep the emails secret.

Language challenge

Which of these is NOT a financial crime?

- a) fraud
- b) bribery
- c) windfall

● Watch the video and complete the activity

Session Vocabulary

leak

the act of making private information known to the public

blackmail

get money from someone by threatening to reveal their secrets

fury

extreme anger

[View full vocabulary reference >](#)

DOWNLOAD CENTRE
Latest course content

Рисунок 7. Заняття “News Review”

Session 3. “Pronunciation in the News” навчає правильної вимови слів, які звучать у заголовках новин. Це заняття містить аудіозапис уривків із новин, де повторюється певне слово (наприклад, “reinstate”), а також тест із трьох запитань.

Session 4. “The teachers’ Room” – заняття, призначене для вчителя. Воно містить відео, теорію та завдання на певну тему (наприклад, “Word Stress”).

Session 5. “Learners Questions” – заняття, у якому викладено відповіді на запитання користувачів.

Наступні рубрики: “Vocabulary reference” присвячена лексиці, містить тлумачення слів; “Grammar Reference” спрямована на роз’яснення граматичних тем, які траплялися в “Sessions 1–5”.

Другий розділ онлайн-ресурсу під назвою “Features” складається з дев’яти частин:

- English at University;
- English at Work;
- News Report;
- The English We Speak;
- LingoHack;
- 6 Minute English;
- Pronunciation;
- Drama;
- Words in The News.

Цей розділ призначений для осіб з високим рівнем знань. Тут містяться найпопулярніші програми. “6 Minute English” – це щотижневий чат англійською мовою, за допомогою якого можна поповнити свій словниковий запас. У секції “The English We Speak” можна знайти тлумачення слів, які не завжди є у словнику. “News Report” і “Lingo Hack” містять відео-новини, які транслюються на BBC. Дуже цікавий і корисний підрозділ “Drama”, який містить версії деяких із найулюбленіших у світі творів знаменитих авторів, зокрема:

- Alice in Wonderland by Lewis Carroll;

- A Christmas Carol by Charles Dickens;
- Gulliver's Travels by Jonathan Swift;
- The Importance of Being Earnest by Oscar Wilde;
- Jamaica Inn by Daphne du Maurier;

“English at University” і “English at Work” – це тематичні секції, які містять відеоролики та вокабуляр на певні теми. Усі відео мають транскрипти. Крім того, є можливість завантажити їх у форматі PDF або аудіо. Підрозділ “Pronunciation” допомагає вдосконалити вимову. “Words in the news” – категорія, спрямована на роз’яснення політичних і економічних термінів, що трапляються в сучасних засобах масової інформації. У кожному підрозділі зазначено рівень, на який спрямовані матеріали.

Користуючись вищезазначеним інтернет-ресурсом, можна обрати мову, зручну для користувача. У розділі “About” міститься інформація про сам ресурс, яка складається з таких пунктів:

- About BBC Learning English;
- Courses;
- Course site maps;
- Learning FAQ;
- Contact BBC Learning English.

Особливістю онлайн-ресурсу BBC Learning English є те, що з його матеріалом можна ознайомитися в соціальних мережах і на онлайн-каналах (YouTube, Twitter, Facebook). Функція Sitemap дає можливість швидко знайти потрібний розділ.

Загальну структуру ресурсу продемонструємо за допомогою схеми (Рис. 8).

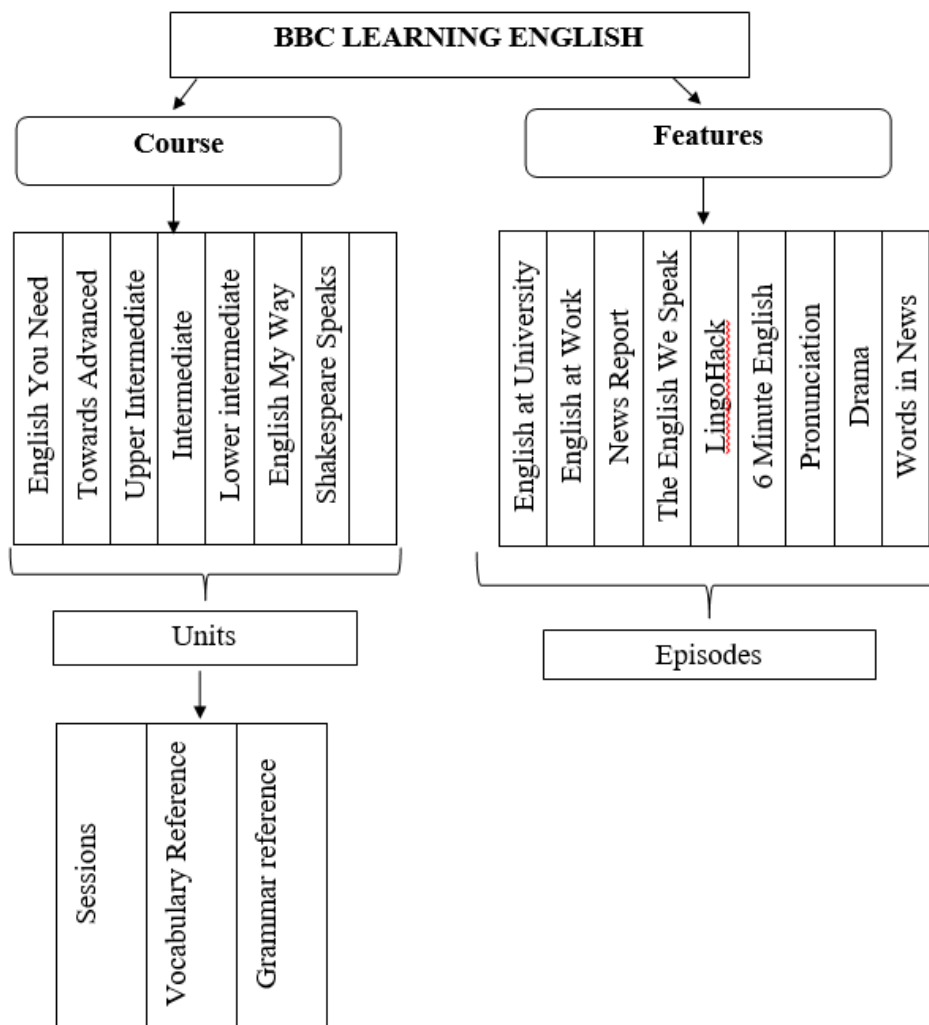

Рисунок 8. Структура онлайн-ресурсу BBC Learning English

Проаналізувавши веб-ресурс *BBC Learning English* для вивчення англійської мови, підкреслимо основні його функціональні особливості:

- розвиток і удосконалення навичок аудіювання, говоріння, читання та письма;
- розвиток комунікативної компетенції;
- формування інтересу і поваги до культури країни, мова якої вивчається;
- розвиток мовних, інтелектуальних і пізнавальних здібностей, ціннісних орієнтирів, почуттів і емоцій.
- мотивація до навчання;
- можливість застосування індивідуального підходу для вчителя;
- сприяння розвитку самостійності;
- підвищення поінформованості щодо інших мов та культур;
- забезпечення цікавим дидактичним матеріалом, що відповідає інтересам і потребам сучасної людини;
- автентичний і пізнавальний матеріал.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Підсумовуючи вищесказане, можемо констатувати, що *BBC Learning English* є одним зі зручних, функціональних і добре структурованих інструментів для вивчення англійської мови. Він допомагає сформуванню комунікативну іншомовну компетенцію, необхідну для успішної соціалізації та самореалізації, а також оволодіти знаннями про соціокультурну специфіку країни, мова якої вивчається. Особливої уваги заслуговують актуальні та цікаві дидактичні матеріали та методичні напрацювання. В цьому контексті перспективним, на нашу думку, напрямом подальшого дослідження є більш глибоке вивчення та аналіз структури та функцій інших усесвітньо відомих онлайн-ресурсів для вивчення англійської мови.

Джерела та література

1. Ващенко С. В. Особливості використання медіа бібліотеки як засобу навчання іноземної мови студентів немовних ВНЗ [Електронний ресурс] / С. В. Ващенко, Н. В. Лихошвед, М. М. Сайко // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. Івана Франка. Сер. «Педагогічні науки». – 2016. – Вип. 2. – С. 15–19. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VZhDUP_2016_2_5.
2. Грітченко І. Впровадження інтернет-технологій в освітній процес підготовки майбутнього вчителя іноземної мови [Електронний ресурс] / І. Грітченко // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. – 2011. – № 39(1). – С. 103–109. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppps_2011_39%281%29__18.
3. Карпа І. Використання веб-сторінок та соціальної мережі Facebook у процесі навчання англійської мови [Електронний ресурс] / І. Карпа // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2015. – Вип. 12. – С. 267–272. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apgnd_2015_12_39.
4. Костенко І. Г. Використання Інтернет-ресурсів на уроках англійської мови [Електронний ресурс] / І. Г. Костенко // Таврійський вісник освіти. – 2013. – № 1. – С. 170–176. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2013_1_31
5. *BBC Learning English* [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.bbc.co.uk/learningenglish/english/course/english-you-need>.

References

1. Vashchenko, Svitlana. 2016. “Osoblyvosti Vykorystannia Media Biblioteky yak Zasobu Navchannia Inozemnoi Movy Studentiv Nemovnykh VNZ”. *Visnyk Zhytomyrskoho Derzhavnogo Universytetu imeni Ivana Franka*, 2: 15–19.
2. Hritchenko, Iryna. 2011. “Vprovadzhenia Internet-Tekhnolohii v Osvitnii Protses Pidhotovky Maibutnoho Vchytelia Inozemnoi Movy”. *Psykhologo-Pedahohichni Problemy Silskoi Shkoly*, 39(1): 103–109.
3. Karpa, Iryna. 2015. “Vykorystannia Veb-Storinok ta Sotsialnoi Merezhi Facebook u Protsesi Navchannia Anhliiskoi Movy”. *Aktualni Pytannia Humanitarnykh Nauk*, 12: 267–272.
4. Kostenko, Ivan. 2013. “Vykorystannia Internet-Resursiv na Urokakh Anhliiskoi Movy”. *Tavriiskyi Visnyk Osvity*, 1: 170–176.
5. *BBC Learning English*. <http://www.bbc.co.uk/learningenglish/english/course/english-you-need>.

Лынный Юрий. Структурные и функциональные особенности онлайн-ресурса для изучения английского языка *BBC LEARNING ENGLISH*. Рассмотрена структура и функции онлайн-ресурса для изучения английского языка *BBC Learning English*. Проанализировано содержание каждого из разделов ресурса и обращено внимание на актуальные и интересные дидактические решения и методические наработки, которые

могут быть использованы как преподавателями, так и студентами. Установлено, что онлайн-ресурс для изучения английского языка BBC Learning English содержат аудио- и видеофайлы, онлайн-сервисы, которые включают файлы для загрузки. Кроме этого, в наличии есть грамматические и лексические задания и тесты, которые размещены в соответствии с уровнем знаний учащихся. Веб-ресурс BBC Learning English – эффективный инструмент для совершенствования знаний английского языка, способствует формированию коммуникативной иноязычной компетенции, необходимой для успешной социализации и самореализации, а также овладению знаниями о социокультурной специфике страны, язык которой изучается.

Ключевые слова: онлайн-ресурсы, английский язык, структура и функции BBC Learning English.

Lynnyk Yurii. Structural and Functional Peculiarities of BBC LEARNING ENGLISH – an Online Resource for Learning English. In the article the structure and functions of the BBC Learning English, an online resource for learning English, have been analysed. The author analyses the content of each chapter of the resource and pays attention to the modern and interesting didactic solutions and methodological studies, which may be used by teachers as well as by students. It has been defined that BBC Learning English, an online resource for learning English, comprises audio and video files, online services offer files to download, there are lexical and grammatical exercises and tests, all the tasks are organised according to the level of students knowledge, the services improve students knowledge of the country, the language of which they study, and its culture, online resources may be used by the teacher as well as by the student.

Key words: online resource, English, the structure and functions of the BBC Learning English.

УДК 811.11'42:070

Лариса Макарук

ТИПОЛОГІЯ АНГЛОМОВНИХ МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ ТЕКСТІВ ТА ЇХ ДИФЕРЕНЦІЙНІ ОЗНАКИ

Розглянуто специфіку сучасного англомовного мультимодального дискурсу з урахуванням особливостей мас-медійного простору. Окреслено диференційні ознаки електронних і паперових видань з огляду на технічні можливості й кількість використовуваних модусів. Виокремлено паралінгвальні компоненти – невід'ємні складники мультимодального дискурсу загалом і мультимодальних текстів зокрема. Зосереджено увагу на диференціації понять «мономодальний текст» і «мультимодальний текст». На основі проведено аналізу періодичних видань представлено найпоширеніші способи сполучуваності семіотичних ресурсів. Проаналізовано особливості окремих модусів та їх роль у спілкуванні. Обґрунтовано причини, що зумовлюють потребу в дослідженні мультимодального дискурсу. Охарактеризовано відмінності мультимодальних текстів. Доведено важливість використання невербальних семіотичних ресурсів. Уперше показано, що ні в межах дискурсу, ні в межах тексту нема таких графічних ефектів і засобів, включно з сегментацією, які б можна вважати другорядними чи не важливими. Виокремлено низку мономодальних і мультимодальних моделей.

Ключові слова: мономодальний текст, мультимодальний текст, дискурс, модель, семіотичні ресурси, паралінгвальні компоненти.

Постановка наукової проблеми та її значення. Сучасний англомовний комунікативний простір багатогранний і колоритний, щоразу вражає реципієнтів неординарністю й масштабністю модусів, кількість яких у межах одного тексту необмежена й може варіюватися. Значна частина контенту, особливо у ЗМК (в Інтернет-джерелах, у паперових періодичних виданнях, на телебаченні та ін.), нині передається за допомогою візуальних складників, які поруч із вербальними, є повноправними, семантично вагомими одиницями інформаційних блоків.

У сучасному англомовному комунікативному просторі натрапляємо на значну кількість семіотичних ресурсів, які свідчать про те, що інтеракція і в усному мовленні, і в писемному – мультимодальна. Гетерогенність модусів, які можна виявити у різних типах дискурсу, зумовлює потребу в детальному висвітленні проблем, що стосуються різножанрової комунікації, яка здійснюється принаймні за допомогою трьох знакових систем.